

KALENDARIUM 70-LECIA ODDZIAŁU CZĘSTOCHOWSKIEGO STOWARZYSZENIA ELEKTRYKÓW POLSKICH (1951-2021)

Aleksander Kazimierz GAŚIORSKI

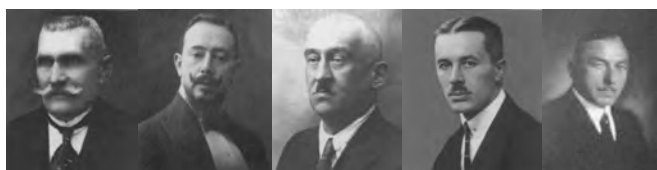
Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Oddział Częstochowa
tel.: 34 3244-654 e-mail: sepczwa@op.pl

Streszczenie: W pracy krótko przedstawiono działania zmierzające w latach 1919 oraz 1939 do założenia częstochowskiego Koła (Oddziału) Stowarzyszenia Elektrotechników (Elektryków) Polskich. Opisano również starania zakończone sukcesem zmierzające do utworzenia oddziału w Częstochowie po drugiej wojnie światowej. W skrócie pokazano funkcjonowanie kolejnych Zarządów Oddziału Częstochowskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich w latach 1951–2021. Uwypuklono najważniejsze sukcesy częstochowskich elektryków zrzeszonych w Oddziale. Wskazano osoby kierujące Oddziałem oraz te których praca pozostawiła trwałe ślady w jego działalności. Starano się pokazać w jaki sposób działalność środowiska elektryków wpływa na społeczeństwo miasta i okolicy.

Słowa kluczowe: Oddział Częstochowski Stowarzyszenia Elektryków Polskich, 70 lat Oddziału Częstochowskiego SEP.

1. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO POWOŁANIA ODDZIAŁU STOWARZYSZENIA ELEKTRYKÓW POLSKICH W CZĘSTOCHOWIE

W 1919 roku wybrano czterech przedstawicieli środowiska elektryków z Częstochowy na zjazd założycielski Stowarzyszenia Elektrotechników Polskich (SEP) w Warszawie w dniach 7-9 czerwca. Byli to inżynierowie elektrycy: Jan Hertz, Włodzimierz Piekalkiewicz, Ludwik Trochimowski i Roman Łada-Tyszecki (rys. 1). Należy dodać, że inżynier technolog Cyprian Marian Apanowicz, „budowniczy częstochowskich elektrowni” był również zgłaszany jako przedstawiciel Częstochowy na ten zjazd, ale odmówił, ponieważ na zjeździe założycielskim Związku Elektrowni Polskich w Warszawie w dniu 24 kwietnia 1919 roku, w którym wzięli udział przedstawiciele 53 elektrowni publicznych, został wybrany do zarządu tej organizacji. Po utworzeniu ogólnopolskiego SEP, niestety nie udało się powołać koła (oddziału) w Częstochowie z powodu małej liczby kadry wykształconej w dziedzinie elektrotechniki.

Rys. 1. Współzałożyciele SEP, częstochowscy inżynierowie: Ludwik Trochimowski (1867-1953), Jan Hertz (1869-1934), Roman Tyszecki (1874-1929), Włodzimierz Piekalkiewicz (1885-1929) oraz inżynier Cyprian Marian Apanowicz (1874-1954)

W drugiej połowie 1939 roku, emeryt, były długoletni dyrektor częstochowskich spółek elektroenergetycznych, członek Oddziału Warszawskiego SEP od 1919 roku, inż. Cyprian Marian Apanowicz (rys. 1) usiłował założyć oddział SEP w Częstochowie, wojna przerwała jednak te dobrze rokujące działania. Po drugiej wojny światowej, przedwojenni członkowie SEP, przystąpili do tworzenia oddziału (rys. 2). Po intensywnych czteroletnich działaniach, przy dużym wysiłku organizacyjnym, udało się w dniu 16 listopada 1951 roku zwołać zebranie założycielskie, choć Zarząd Główny SEP powołał oddział już na swoim zebraniu 24 kwietnia 1951 roku (i taka data formalnego powołania Oddziału jest umieszczana w materiałach ZG SEP).

Rys. 2. Inżynierowie częstochowscy: Antoni Grabowski (1910-1986), Bolesław Misiewski (1890-1977), Euzebiusz Okniński (1906-1987), usilnie prowadzący w latach 1948-1951 formalne działania zmierzające do powołania oddziału SEP w Częstochowie

2. KALENDARIUM KADENCJI ZARZĄDÓW ODDZIAŁU CZĘSTOCHOWSKIEGO SEP W LATACH 1951-2021

Siedemdziesięcioletnią historię Oddziału Częstochowskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich przedstawiono w postaci kalendarium 28 kadencji. Najważniejsze pozastatutowe osiągnięcia Oddziału Częstochowskiego SEP oraz nazwiska zasłużonych w okresie siedemdziesięciu lat zaznaczono wytłuszczonym drukiem. Wykorzystane zostały materiały oraz książki wydane przez Oddział, których tytuły podano również w tekście tej pracy.

• **Pierwsza kadencja** (16 listopada 1951 roku do 27 kwietnia 1952 roku). Przewodniczącym wybrano inżyniera elektryka **Władysława Kuźnika**. Siedzibą Zarządu Oddziału było biuro Oddziału NOT w Częstochowie przy ul. J. H. Dąbrowskiego 6, które prowadziło wszystkie sprawy administracyjne i organizacyjne Oddziału jako stowarzyszenia branżowego NOT. Zarząd Oddziału podjął się takich zadań jak: organizacja Oddziału, nawiązanie kontaktu z ZG SEP oraz

oddziałem częstochowskim NOT, rekrutacja nowych członków oraz rejestracja osób już należących do SEP, rozpoczęcie akcji kursów i szkoleń, nawiązanie współpracy z sąsiednimi (geograficznie) oddziałami SEP. W tej kadencji **członkowie SEP Oddziału uczestniczyli w radiofonizacji Częstochowy**. W nowo założonym Oddziale działały komisje: rewizyjna, odczytowo-szkoleniowa oraz postępu technicznego. Przygotowano program pracy dla komisji inżynierskiej, której celem była pomoc w uzyskaniu tytułu inżyniera przez techników-elektryków o dużym doświadczeniu zawodowym. Komisja inżynierska w Oddziale powstała rok później.

• **Druga kadencja** (od 27 kwietnia 1952 roku do 8 marca 1953 roku). Przewodniczącym Zarządu Oddziału został wybrany radiotechnik **Franciszek Dyderski**. Pod koniec 1952 roku Oddział liczył 75 członków. Na podstawie decyzji Zarządu Oddziału SEP powołano trzy koła zakładowe: przy Zakładzie Sieci Elektrycznych, przy Elektrowni – Wytwórnia Częstochowa oraz przy Rejonowym Urzędzie Telefoniczno-Telegraficznym. W kołach szkolono pracowników w specjalnościach zawodów przez nich wykonywanych. **Oddział prowadził akcję dotyczącą wyjaśniania właściwego funkcjonowania urządzeń i sieci elektroenergetycznych w mieście i okolicy.**

• **Trzecia kadencja** (od 8 marca 1953 roku do 24 kwietnia 1954 roku). Przewodniczącym Oddziału został wybrany inżynier elektryk **Jerzy Dobrucki**. Kadencję tę charakteryzuje znakomita działalność Komisji Odczytowo-Szkoleniowej Oddziału.

• **Czwarta i piąta kadencje** (od 24 kwietnia 1954 roku do 24 maja 1956 roku). Funkcję przewodniczącego pełnił inżynier elektryk **Michał Michalski**. Siedziba Oddziału znajdowała się w lokalu oddziału NOT w Częstochowie przy ul. Szymanowskiego bl. 18. Na koniec 1955 roku Oddział Częstochowski tworzyło 117 członków, w tym 16 inżynierów, 69 techników oraz 32 mistrzów. Atmosfera w Oddziale była odbiciem sytuacji społeczno-politycznej kraju. W Oddziale funkcjonowały tylko dwie komisje techniczne: odczytowo-szkoleniowa i postępu technicznego oraz sekcja energetyczna. W styczniu 1956 roku w Warszawie odbył się Zjazd Prezesów Oddziałów SEP. Środowisko częstochowskie reprezentował inż. Jan Podwysocki. Na Zjeździe Zarząd Główny SEP negatywnie podsumował działalność Oddziału Częstochowskiego SEP za brak inicjatywy i niewłaściwą atmosferę pracy. W wyniku przedstawienia tej opinii na zarządzie Oddziału w dniu 22 lutego 1956 roku doszło do dymisji prezydium Zarządu Oddziału, a obecni na posiedzeniu członkowie zarządu jednogłośnie wybrali ze swojego grona nowe prowizoryczne prezydium Zarządu Oddziału w składzie szkieletowym, którego przewodniczącym został inżynier elektryk **Jan Podwysocki**. Prowizorium Zarządu funkcjonowało do nowych wyborów.

• **Szоста kadencja** (od 24 maja 1956 roku do 4 września 1957 roku). Funkcję przewodniczącego objął inżynier elektryk **Jan Podwysocki**, wybierany na następne kadencje aż do końca szesnastej, to jest do 20 marca 1978 roku. Działania Oddziału ukierunkowane były na tworzenie nowych kół zakładowych, zwiększanie liczby członków oraz prowadzenie akcji odczytowej.

• **Siódma kadencja** (od 4 września 1957 roku do 26 marca 1958 roku). W dalszym ciągu prowadzono akcję odczytową oraz działania zmierzające do utworzenia nowych kół. Siedziba Oddziału Częstochowskiego SEP znajdowała się w nowych pomieszczeniach Oddziału

Częstochowskiego NOT w Częstochowie przy ul. Braci Domagalskich 2a.

• **Ósma kadencja** (od 26 marca 1958 roku do 20 marca 1959 roku). Pierwszymi członkami zbiorowymi Oddziału zostały: Zakład Energetyczny Częstochowa i Rzemieślnicza Spółdzielnia Pracy „*Elektro – Radio – Mechanika*” w Częstochowie. Wyłoniono pierwszą komisję egzaminacyjną na grupy kwalifikacyjne bhp, w styczniu 1959 roku komisja przeprowadziła pierwsze egzaminy.

• **Dziewiąta kadencja** (od 20 marca 1959 roku do 11 marca 1960 roku). Na zakończenie 1959 roku Oddział w 5 kołach zakładowych zrzeszał 170 członków, w tym 55 inżynierów, 95 techników, 19 mistrzów. Przy Zarządzie Oddziału Częstochowskiego SEP działało 5 komisji technicznych i 3 sekcje oraz 2 komisje kwalifikacyjne przeprowadzające egzaminy umożliwiające uzyskanie uprawnień zawodowych.

• **Dziesiąta kadencja** (od 11 marca 1960 roku do 14 kwietnia 1962 roku). Działające w Oddziale 3 komisje egzaminacyjne przeegzaminowały ponad 1600 osób, z czego, mimo prowadzonych specjalnych kursów, egzamin pozytywnie zdało zaledwie 29% egzaminowanych.

• **Jedenasta kadencja** (od 14 kwietnia 1962 roku do 21 lutego 1964). Oddział zajmował się sprawą uprawnień budowlanych dla elektryków a jego członkowie uczestniczyli w **rozwiązaniu kompleksowym zagadnień związanych z budową elektrociepłowni i budową sieci ciepłowniczej Częstochowy**. Członkowie Oddziału podjęli inicjatywę utworzenia Wydziału Elektrycznego w Politechnice Częstochowskiej.

• **Dwunasta kadencja** (od 21 lutego 1964 roku do 18 marca 1966 roku). Głównym kierunkiem działalności oddziału było szkolenie członków. Wszczęto działania w zakresie organizacji konferencji technicznych. Oddział SEP wystąpił z inicjatywą zorganizowania Technikum Elektrycznego w Częstochowie. Członkowie Oddziału byli inicjatorami **powołania Komitetu Budowy Ośrodka Radiowego w Częstochowie, spełniającego rolę radiostacji retransmisyjnej średnio- i krótkofalowej. Uruchomienie częstochowskiego ośrodka retransmisyjnego w dzielnicy Błeszno nastąpiło 16 stycznia 1967 roku dzięki zaangażowaniu i pracy członków Oddziału SEP.**

• **Trzynasta kadencja** (od 18 marca 1966 roku do 12 lutego 1969 roku). Na koniec 1967 roku liczba członków Oddziału wynosiła 267 osób, w tym 84 inżynierów, 173 techników, 19 mistrzów. W czasie kadencji działało 7 kół zakładowych i 2 koła terenowe. Od 22 do 29 października 1966 roku odbył się pierwszy Tydzień Techniki Regionu Częstochowskiego. Tydzień zapoczątkowano uroczystym **wmurowaniem aktu erekcyjnego Domu Technika w Częstochowie przy ul. Kopernika 16/18, którego współinicjatorami budowy byli członkowie Oddziału SEP**. W organizację tych imprez w następnych latach duży wkład pracy wnosili członkowie SEP. **Z inicjatywy członków Oddziału SEP opracowano program działań zmierzających do wykorzystania istniejących obiektów Ośrodka Radiowo-Telewizyjnego w Częstochowie Błesznie (retransmitującego pierwszy i drugi program Polskiego Radia i pierwszy program Telewizji Polskiej) w celu uruchomienia stacji przekaźnikowej UKF. Prace modernizacyjne z dużym społecznym zaangażowaniem członków SEP (w tym budowa w czynie społecznym masztu antenowego o wysokości 66 m) zakończone zostały sukcesem w połowie 1967 roku (rys. 3).** Po kilkuletnich

staraniach Oddziału Częstochowskiego SEP i Politechniki Częstochowskiej udało się **utworzyć w marcu 1966 roku Wydział Elektryczny** na tej uczelni. Dziekanem - założycielem wydziału został wieloletni członek SEP doc. dr inż. **Jan Gottfried** (rys. 3).

• **Czternasta kadencja** (od 12 lutego 1969 roku do 27 marca 1972 roku). W dniu 14 czerwca 1969 roku nastąpiło **uroczyste otwarcie Domu Technika NOT w Częstochowie** przy ul. Kopernika 16/18. Pierwsze zebranie Zarządu Oddziału SEP w nowym Domu Technika NOT odbyło się 10 września 1969 roku. Wówczas na podstawie porozumienia pomiędzy Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Częstochowie a Oddziałem Częstochowskim SEP, Zarząd został poproszony o **opracowanie koncepcji oświetlenia miasta Częstochowy**.

Rys. 3. Fragment fotografii masztu Ośrodka Radiowego w częstochowskiej dzielnicy Błęszno; doc. dr inż. Jan Gottfried (1924-2016), dziekan-założyciel Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej; fragment budynku dawnego „Koszar Zawady” w którym funkcjonowały pierwsze katedry Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej

• **Piętnasta kadencja (od 27 marca 1972 roku do 24 lutego 1975 roku)**. W 1972 roku Oddział Częstochowski SEP wspólnie z Politechniką Częstochowską zorganizował pierwszą edycję konkursu „*Na najlepszą pracę dyplomową obronioną na Wydziale Elektrycznym Politechniki Częstochowskiej*”. W 1973 roku **członkowie oddziału podjęli inicjatywę uruchomienia nadajnika UKF drugiego programu Polskiego Radia oraz uruchomienia zestawu anten i nadajnika II programu TVP w Częstochowie**. 21 grudnia 1974 roku uruchomiono w dzielnicy Błęszno nadajnik telewizyjny drugiego programu TVP dla Częstochowy i okolic.

• **Szesnasta kadencja** (od 24 lutego 1975 roku do 20 marca 1978 roku). Jak zaznaczono wcześniej, szesnasta kadencja była ostatnią, kiedy funkcję prezesa Oddziału SEP oraz przewodniczącego Zarządu Oddziału NOT w Częstochowie pełnił inżynier elektryk **Jan Podwysocki**. 1 stycznia 1975 roku utworzono województwo częstochowskie. Obszar działania Oddziału SEP pokrył się z granicami województwa, w skład którego wchodziło 16 miast: Blachownia, Dobrodzień, Gorzów Śląski, Kalety, Kłobuck, Koniecpol, Koziegłowy, Krzepice, Lubliniec, Myszków, Olesno, Pajęczno, Praszka, Szczekociny, Woźniki, Żarki oraz 58 gmin. W 1976 roku w Oddziale Częstochowskim SEP było 410 członków działających w 15 kołach zakładowych. Od powołania Grupy Rzecznawców SEP w Częstochowie w 1975 roku rozpoczął się szybki rozwój działalności rzeczoznawczej na terenie województwa częstochowskiego. Uroczyste obchody 25-lecia działalności Oddziału Częstochowskiego SEP odbyły się 20 listopada 1976 roku w Domu Technika w Częstochowie.

• **Siedemnasta kadencja** (od 20 marca 1978 roku do 2 lutego 1981 roku). Prezesem Oddziału wybrany został doc. dr inż. **Zygmunt Biernacki** (pracownik Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej). Pod koniec kadencji, w 1981 roku, w Oddziale Częstochowskim SEP było 559 członków, zrępowanych w 15 kołach zakładowych oraz 7 członków zbiorowych. Oddział otrzymał zgodę ZG SEP na współpracę z zagranicą, ze wskazaniem oddziału Stowarzyszenia Elektryków Węgierskich MTESZ z miejscowości Veszprem. W 1978 roku członek SEP Jan Podwysocki otrzymał tytuł Prezesa Honorowego Oddziału NOT w Częstochowie.

• **Osiemnasta kadencja** (od 2 lutego 1981 roku do 22 marca 1984 roku). Prezesem Oddziału wybrany został mgr inż. **Mieczysław Woźniak**. W czasie trwania kadencji władze państwowe PRL wprowadziły od 13 grudnia 1981 roku „*stan wojenny*”. Wpłynęło to na znaczne ograniczenie działalności Oddziału SEP, a wydarzenia zmusiły Zarząd Oddziału do właściwego odnajdywania się w ciągle zmieniających się warunkach i poszukiwania godnego miejsca dla działalności SEP w Częstochowie.

• **Dziewiętnasta kadencja** (od 22 marca 1984 roku do 26 stycznia 1987 roku). Prezesem Oddziału został wybrany dr inż. **Kazimierz Jagieła** (pracownik Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej). W 1985 roku **zorganizowano w Oddziale Częstochowskim SEP Poradnię Energetyczną**, prowadzącą działalność w zakresie racjonalnego przetwarzania i użytkowania urządzeń i energii elektrycznej. W tym też roku **Oddział powołał w Częstochowie Zespół Kwalifikacyjny ds. Specjalizacji Zawodowej Inżynierów**, opiniujący dorobek inżynierów elektryków ubiegających się o tytuł inżyniera specjalisty. W październiku 1986 roku obchodzony był Jubileusz 35-lecia Oddziału. Na okoliczność Jubileuszu **została zorganizowana Konferencja Naukowo - Techniczna „Stan Aktualny i Perspektywy Rozwoju Elektryki Częstochowskiej”** [1]. W skład Komitetu Organizacyjnego Jubileuszu i Konferencji wchodził: **Kazimierz Jagieła, Bronisław Durlik, Ireneusz Gębski, Tadeusz Kwapisz, Stanisław Sikorski, Stefan Sowiński, Józef Szymański, Mieczysław Woźniak**. W materiałach konferencji opublikowano 18 artykułów.

• **Dwudziesta kadencja** (26 stycznia 1987 roku do 26 lutego 1990 roku). Prezesem Oddziału ponownie wybrany został dr inż. **Kazimierz Jagieła**. Zarząd wspierał działania zmierzające do utworzenia na terenie województwa przedsiębiorstw wykonawstwa sieci i instalacji, remontów maszyn elektrycznych oraz przedsiębiorstw o profilu elektronicznym. Mimo czynionych wysiłków działania te nie przyniosły pozytywnych rezultatów. Pod koniec 1987 roku **powołano Komisję ds. specjalizacji zawodowej techników elektryków**, a w 1989 roku cztery nowe komisje egzaminacyjne.

• **Dwudziesta pierwsza kadencja** (od 26 lutego 1990 roku do 28 lutego 1994 roku). Prezesem Oddziału został wybrany inż. **Maciej Wolski**. Zmiany struktur gospodarczych, jakie nastąpiły w latach dziewięćdziesiątych, doprowadziły do rozwiązania wielu kół i dużego spadku liczby członków (z 467 w 1990 roku do 405 w 1993 roku). To pociągnęło za sobą poważne osłabienie działalności wielu sekcji i komisji, a nawet całkowity zanik działalności niektórych z nich. W czasie tej kadencji uruchomiono w każdym roku **konkurs na najlepszą pracę dyplomową technika elektryka-elektronika**. W październiku 1991 roku odbyły się uroczystości 40-lecia Oddziału Częstochowskiego SEP.

Od połowy czerwca 1993 roku rozpoczął działalność Ośrodek Szkolenia przy Oddziale Częstochowskim SEP.

• **Dwudziesta druga kadencja** (od 28 lutego 1994 roku do 27 lutego 1998 roku). Funkcję prezesa Oddziału sprawował ponownie inżynier **Maciej Wolski**. Zarząd Oddziału i członkowie opracowali strategię działania na najbliższe lata. Przewidywano, że w przyszłości Oddział będzie pełnił między innymi funkcje opiniotwórcze w zakresie szeroko pojętej elektryki oraz będzie prowadził działania na rzecz rozwoju lokalnego przemysłu elektrycznego, elektroenergetyki, telekomunikacji, internetu, tele- i radiofonii, telefonii, telefonii komórkowej. Uruchomiono działania zmierzające do podnoszenia kwalifikacji członków. W kadencji tej Zarząd Oddziału powołał ośrodek szkolenia oraz reaktywował Oddziałową Izbę Rzeczników. Członkowie Koła Studenckiego Oddziału SEP od 1997 roku uczestniczą w Ogólnopolskich Dniach Młodego Elektryka (ODME). W 1997 roku w trzecim ogólnopolskim plebiscyście Przeglądu Technicznego **tytuł „Złotego Inżyniera Roku 1996” uzyskał członek Oddziału Częstochowskiego SEP mgr inż. Janusz Jasiona**, dyrektor Telekomunikacji Polskiej S.A. Zakład Telekomunikacji w Częstochowie.

• **Dwudziesta trzecia kadencja** (od 27 lutego 1998 roku do 29 kwietnia 2002 roku). Prezesem Oddziału wybrano inż. **Bronisława Durlika**. Na początku 1998 roku Oddział liczył 498 członków przynależnych do 13 kół zakładowych i terenowych. Od 1 stycznia 1999 roku Częstochowa przestała być stolicą województwa. Nie pociągnęło to za sobą zmiany poprzednio ukształtowanego, formalnego zakresu terytorialnego działania Oddziału. Działania Zarządu Oddziału Częstochowskiego zmierzały do integracji środowiska elektryków (energetyków, elektroników, pracowników tele- i radiokomunikacji, teleinformatyków oraz innych) wokół wspólnych przedsięwzięć dla dobra elektryki i jej rozwoju oraz dla utrzymania społecznego prestiżu zawodu elektryka. Przyjęto nową strategię działania, polegającą na częstych wizytach prezesa i członków zarządu na zebraniach kół. W Oddziale działały trzy agendy gospodarcze, stanowiące podstawę jego egzystencji: komisje egzaminacyjne (prowadzące egzaminy do stwierdzenia kwalifikacji), ośrodek szkoleniowy (prowadzący kursy i seminaria przygotowawcze do egzaminów sprawdzających dla elektryków i energetyków w zakresie dozoru i eksploatacji urządzeń elektrycznych) oraz Ośrodek Rzecznictwa SEP zajmujący się rozwiązywaniem problemów związanych z eksploatacją urządzeń elektrycznych, pomiarami skuteczności ochrony przeciwporażeniowej i napięć rażenia. W ramach uroczystości jubileuszu 50-lecia Oddziału Częstochowskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich wydano książkę członka Oddziału Aleksandra Gąsiora p.t. „50-lat Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Częstochowie 1951-2001” [2].

• **Dwudziesta czwarta kadencja** (od 12 kwietnia 2002 roku do 28 marca 2006 roku). Prezesem Oddziału wybrano ponownie inż. **Bronisława Durlika**. W Oddziale działało 14 kół zakładowych oraz dwie Komisje Kwalifikacyjne. Oddział Częstochowski SEP zorganizował w dniach 25 i 26 kwietnia 2003 roku dwudniowe spotkania Rady Prezesów, które odbyło się w Domu Technika NOT w Częstochowie. Koła zakładowe i terenowe, przy wsparciu zarządu Oddziału były organizatorem licznych: prezentacji, pokazów, wystaw, spotkań, otwartych drzwi, konferencji, seminariów, sympozjów, oraz wyjazdów technicznych krajowych

i zagranicznych. W 2004 roku **Antoni Zębik**, członek zarządu Oddziału pierwszej kadencji, członek Komisji Rewizyjnej drugiej kadencji, konstruktor powstającej radiostacji „*Błyskawica*”, w 60 rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego, wspólnie z młodszymi krótkofalowcami zbudował działającą replikę radiostacji „*Błyskawica*” przekazaną Muzeum Powstania Warszawskiego. Na XXXI Walnym Zjeździe Delegatów SEP (28-30 czerwca 2002 rok, Zielona Góra) mgr inż. Janusz Jasiona został wybrany członkiem Zarządu Głównego SEP w Warszawie. Po wejściu Polski do Unii Europejskiej od 1 maja 2004 r. na mocy Traktatu Akcesyjnego zniknęły kłopoty ze zdobywaniem wiz na wyjazdy zagraniczne, dlatego liczba wykształconych elektryków wyjeżdżających na zachód w poszukiwaniu lepiej płatnej pracy ciągle wzrastała, co powodowało również spadek liczby członków oddziału. Członek Oddziału Aleksander Gąsior przygotował i wydał książkę pt. „*Oddział Częstochowski Stowarzyszenia Elektryków Polskich 2002-2006*” [3].

• **Dwudziesta piąta kadencja** (20 marca 2006 roku do 1 marca 2010 roku). Prezesem Oddziału wybrano mgr inż. **Zenona Panicza**. Pięć przedsiębiorstw zgłosiło swój akces w charakterze członków wspierających. Organizowano seminaria naukowo-techniczne, które cieszyły się dużą frekwencją i zainteresowaniem, gdyż często obejmowały problematykę ząbającą się z innymi dziedzinami techniki.

Rys. 4. Dymiąca lokomobila i paląca się w strugach deszczu lampa łukowa na placu im. Wł. Biegańskiego w Częstochowie (w tle budynek dawnego ratusza obecnie Muzeum Częstochowskie); kręcące się koło zamachowe lokomobili napędzające dynamomaszynę, zasilającą energią elektryczną lampę łukową

W trakcie obrad XXXIII Walnego Zjazdu Delegatów, który odbył się w dniach 23–24 czerwca 2006 roku w Łodzi na wiceprezesa Zarządu Głównego SEP wybrano mgr inż. Janusza Jasionę członka Oddziału, a inż. Bronisława Durlik został wyróżniony godnością Członka Honorowego SEP. W listopadzie 2006 roku zaczęła funkcjonować strona internetowa oddziału www.sep.czestochowa. W dniu 22 sierpnia 2007 roku o godz. 22, z okazji 120-lecia oświetlenia lampami łukowymi głównych placów i ulic Częstochowy w 1887 roku, na wygaszonym centralnym placu im. Wł. Biegańskiego, w ramach Dni Częstochowy członkowie Oddziału SEP uruchomili symboliczny napęd parowy lokomobili wraz z dynamomaszyną prądu stałego połączoną przewodami z modelem lampy łukowej (rys. 4). Pomimo strug deszczu w uroczystości licznie uczestniczyli mieszkańcy Częstochowy przeważnie młodzi ludzie. Paląca się lampa łukowa, dymiąca lokomobila

z kręcącym się kołem zamachowym stała się wydarzeniem medialnym o zasięgu dużo szerszym niż lokalny. Pisała o nich większość gazet krajowych, a sama płonąca lampa była pokazywana w telewizji regionalnej i krajowej. W drugim dniu I Kongresu Elektryki Polskiej (2-4 września 2009 r.), członek Oddziału Aleksander Gąsiorowski, wspólnie z Jackiem Szpotańskim prowadzili w Auli Głównej Politechniki Warszawskiej Sesję Historyczną.

• **Dwudziesta szósta kadencja** (1 marca 2010 roku do 3 marca 2014 roku). Prezesem Oddziału wybrano ponownie mgr inż. **Zenona Panicza**. Pod koniec kadencji w 16 kołach Oddział zrzeszał 750 osób, miał 4 członków wspierających, 2 komisje kwalifikacyjne, Izbę Rzecznawców SEP oraz Ośrodek Szkolenia i Doskonalenia Zawodowego SEP. Wśród członków Oddziału częstochowskiego SEP prowadzono dyskusje w aspekcie prawnych rozwiązań związanych z nieuczciwą konkurencją funkcjonującą w zakresie realizacji szkoleń i egzaminów na terenie Częstochowy, przez pewne firmy używające w sposób nieuprawniony szyldu SEP. W dniu 12 czerwca 2010 roku członkowie Oddziału SEP wzięli czynny udział w zorganizowanym po raz pierwszy „Święcie Szlakiem Zabytków Techniki – Industriada”. W dniach 25-26 czerwca 2010 roku w Katowicach na XXXV Walnym Zjeździe Delegatów SEP do Zarządu Głównego SEP wybrany został mgr inż. **Janusz Jasiona** a do Krajowego Sądu Koleżeńskiego SEP na funkcję sekretarza wybrano mgr inż. **Zbigniewa Ciaszkiewicza**. W Częstochowie w dniach 7-9 listopada 2012 r. odbyły się XIV Ogólnopolskie Dni Młodego Elektryka ODME 2012 zorganizowane wspólnie przez Oddział Częstochowski SEP oraz Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był dr inż. **Marek Kurkowski** pracownik tego wydziału. Referat otwierający XIV ODME pt. „Polska elektroenergetyka - dziś i jutro” (7 listopada 2012 r.) wygłosił prof. nzw. dr hab. inż. Kazimierz Jagieła, który odznaczony został Medalem im. M. Doliwo-Dobrowolskiego. W dniu 25 listopada 2011 roku odbył się Jubileusz 60-lecia Oddziału Częstochowskiego SEP połączony z zakończeniem 46 Dni Techniki Regionu Częstochowskiego. W czasie uroczystości jubileuszowych z udziałem władz miasta oraz grupą posłów i senatorów, referat techniczny na temat stanu polskiej elektroenergetyki wygłosił profesor Kazimierz Jagieła. Na okoliczność 60-lecia Oddziału została wydana „Monografia Oddziału Częstochowskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich 2006-2011” [4] będącą pracą zbiorową, którą zredagowali mgr inż. Zenon Panicz i dr inż. Marek Kurkowski. Oddział ściśle współpracował z Polską Izbą Inżynierów Budownictwa, bowiem we władzach Śląskiego Oddziału Izby Inżynierów Budownictwa i w centralnych władzach Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa byli przedstawiciele Oddziału Częstochowskiego SEP. Od 2006 do 2017 Oddział częstochowski SEP organizował dla swoich członków zagraniczne wyjazdy techniczno-integracyjne. Hobby Zenona Panicza było wyszukiwanie w Europie ciekawych miejsc tak pod względem technicznym jak i turystycznym. Zorganizował wiele atrakcyjnych wycieczek m.in. do Carcassonne, Wiadukt w Millau, CERN, Atomium w Brukseli oraz do innych miejscowości w Europie zachodniej.

• **Dwudziesta siódma kadencja** (od 3 marca 2014 roku do 5 marca 2018 roku). Na prezesa Oddziału wybrano, po długoletniej przerwie po raz trzeci, prof. nzw. dr hab. inż. **Kazimierza Jagiełę**. W czasie obrad XXXVI Walnego

Zjazdu Delegatów (5-8 czerwca 2014 r.) w Szczecinie na członka Zarządu Głównego SEP wybrano profesora Kazimierza Jagiełę. Godność Członka Honorowego SEP otrzymał mgr inż. Zenon Panicz. Wówczas w Oddziale działały dwie Komisje Kwalifikacyjne posiadające pełne uprawnienia w grupach G1, G2 i G3. W 2014 roku nowym członkiem wspierającym została firma TurboCare obecnie EthosEnergy Poland S.A. Lubliniec. Trzy lata później członkiem wspierającym został Elhand Transformatory Sp. z o.o. z Lublińca. W roku 2016 biuro Oddziału zmieniło swoje miejsce w budynku NOT, oprócz nowego sekretariatu znalazła się miejsce na salę seminaryjną gdzie odbywają się szkolenia, egzaminy a także zebrania Zarządu. W dniach od 19 do 21 maja 2017 roku w Częstochowie obradowała 13 Rada Prezesów SEP w kadencji 2014-2018. organizowana przez Oddział Częstochowski SEP. W czasie obrad Rady Prezesów SEP swoje wystąpienia techniczne mieli przedstawiciele firm - członków wspierających: POZYTON Sp. z o.o., EthosEnergy Poland S.A., Elhand Transformatory Sp. z o.o. oraz TAURON Dystrybucja S.A.. 13 Rada Prezesów zakończyła się zwiedzaniem Jasnej Góry wraz z Biblioteką Jasnogórską (rys. 5) oraz Muzeum Monet i Medali Jana Pawła II.

Rys. 5. Prezesi oddziałów, w czasie 13 Rady Prezesów SEP zwiedzają Sanktuarium Jasnogórskie (20 maja 2017 r.)

Fakt wykonania w Częstochowie pierwszego oświetlenia ulicznego w kraju w roku 1887, skłoniły działaczy Oddziału Częstochowskiego SEP do upamiętnienia tego wydarzenia poprzez umieszczenie w centrum miasta repliki starej lampy typu pastoralnego z łukowym żarnikiem oświetleniowym. Nieopodal lampy na murze obecnego Muzeum Częstochowskiego (dawnej Ratusza) wmurowano tablicę upamiętniającą ważne wydarzenie dla dawnej społeczności Częstochowy (rys. 6).

Rys. 6. Prezydent miasta Częstochowy Krzysztof Matyjaszczyk oraz były prezes Oddziału Częstochowskiego SEP Zenon Panicz odsłaniają tablicę pamiątkową, obok świecąca lampa na tle zabytkowego budynku ratusza (18 sierpnia 2014 r.).

W działania te zaangażował się prezes Zenon Panicz jeszcze w czasie swojej drugiej kadencji, doprowadzając ostatecznie przy współudziale władz miasta, do odsłonięcia lampy i tablicy w dniu 18 sierpnia 2014 roku.

Na II Kongresie Elektryków Polskich, który odbył się w dniach 1 i 2 grudnia 2014 r. w salach Warszawskiego Domu Technika, członek Oddziału Częstochowskiego SEP, w czasie obrad sesji historycznej Aleksander Gąsiorowski; wygłosił referat nt. „*Oświetlenie miasta Częstochowy do roku 1927, Piorunochrony, Telegrafy, Telefony (Prąd stały)*”, który opublikowany został w Monografii II Kongresu Elektryki Polskiej, Prace naukowe T. 2 [5].

W marcu 2017 roku z inicjatywy Zarządu Oddziału i członka wspierającego „POZYTON” odbyła się jednodniowa konferencja na temat wdrażania nowoczesnych liczników energii elektrycznej w rozproszonych instalacjach smart grids (rys. 7). W czasie obchodów Międzynarodowego Dnia Elektryka, w ramach Konkursu im. prof. M. Pożaryskiego na najlepsze artykuły opublikowane w czasopiśmie organach SEP, II miejsce zajął artykuł zespołu K.Jagięła, M.Gała, J. Rak opublikowany w Przeglądzie Elektrotechnicznym w roku 2017 [6].

Rys. 7. Konferencja „*Najnowsza generacja polskiego licznika energii elektrycznej*”, POZYTON (03.03.2017 r.); referat wygłasza członek Oddziału SEP dr inż. Marek Gała

W ostatnim roku tej kadencji dzięki osobistym kontaktom prezesa Kazimierza Jagieły pozyskano kolejnego członka wspierającego którym została spółka elektromontażowa EL-MONTEX w Częstochowie. W 2017 roku reaktywowano konkurs na najlepsze prace dyplomowe inżynierskie, magisterskie i doktorskie. Rozstrzygnięcia jury konkursowego i wręczanie nagród odbywało się na Spotkaniach Noworocznych organizowanych przez Oddział.

• **Dwudziesta ósma kadencja** (od 5 marca 2018 roku do początków 2022 roku). Na prezesa Oddziału wybrano po raz czwarty profesora **Kazimierza Jagiełę**. W 2019 roku w Oddziale funkcjonowało 20 kół zakładowych oraz 5 członków wspierających. Na XXXVIII Walnym Zjeździe Delegatów Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Poznaniu (21-24 czerwca 2018 roku) członkiem Zarządu Głównego i Dziekanem Rady Prezesów w kadencji 2018-2022 został wybrany prezes Oddziału Częstochowskiego profesor Kazimierz Jagieła. Otrzymał On również godność Członka Honorowego Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Na tym zjeździe mgr inż. Zbigniew Ciaszkiewicz z Oddziału Częstochowskiego został wybrany przewodniczącym Głównego Sądu Koleżeńskiego SEP. Tuż przed wybuchem epidemii SARS-Cov-2 (Covid-19) w dniach od 28 do 29 listopada 2019 roku odbyła się z inicjatywy Zarządu Oddziału, przy trudnym do przecenienia zaangażowaniu prezesa Oddziału Kazimierza Jagieły i dr inż. Marka Gały, **Konferencja Naukowo - Techniczna „Jakość Dostaw**

Energii Elektrycznej - wspólna odpowiedzialność wytwórców, dystrybutorów, konsumentów i prosumentów”, która wpisywała się w ogólnopolski nurt obchodów Jubileuszu 100-lecia SEP. Konferencja odbyła się pod patronatem Komitetu Elektrotechniki Polskiej Akademii Nauk a przewodniczącym konferencji został profesor Zbigniew Hanzelka z AGH Kraków. 32 referaty zostały opublikowane w Zeszytach Naukowych Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej Nr 67 [7], a następnie w kilku numerach Przeglądu Elektrotechnicznego w roku 2020. Uatrakcyjnieniem obrad było zwiedzanie zabytków Klasztoru Paulinów na Jasnej Górze oraz jedyne na całym świecie Muzeum Monet i Medali św. Jana Pawła II (rys. 8), które prowadzone jest przez absolwenta Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej Krzysztofa Witkowskiego. Pandemia Covid-19 zmieniła sytuację oraz możliwości i formy działania Oddziału, mimo to nadal działały trzy Komisje Kwalifikacyjne, były również prowadzone kursy i szkolenia.

Rys. 8. Ekspozycja w Muzeum Monet i Medali św. Jana Pawła II w Częstochowie.

Ze względu na istniejącą pandemię Covid-19 w marcu 2020 roku znowelizowano zasady i wprowadzono nowe formy szkoleń zdalnych. Zarząd Oddziału oprócz dofinansowywania działalności statutowej kół (szczególnie wyjazdów i wycieczek techniczno - krajoznawczych), uczestniczył w dofinansowaniu ogólnopolskich inicjatyw Zarządu Głównego SEP, Oddziału Częstochowskiego NOT oraz udzielał dofinansowania członkom Oddziału znajdującym się w potrzebie. Środowisko częstochowskie Stowarzyszenia Elektryków Polskich, wyraziło głębokie zaniepokojenie zamiarem usunięcia „*elektrotechniki*” z nazwy dyscypliny naukowej w rozporządzeniu przygotowywanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Odpowiednie pismo uzasadniające potrzebę istnienia tej dyscypliny złożone zostało na ręce ministra. Wspólne działania polskich uczelni, Oddziałów SEP, a także innych zainteresowanych podmiotów okazały się skuteczne. W 2020 roku Zarząd Oddziału uznał, że najefektywniejszą ofertą do zwiększenia liczby szkoleń i egzaminów jest zainstalowanie baneru reklamowego w postaci sterowanej zdalnie zewnętrznej tablicy LED na frontowej ścianie budynku NOT w Częstochowie. Oddział Częstochowski SEP już w 2019 roku rozpoczął przygotowania do obchodów 70-lecia. W planach było wydanie książki na 70-lecie Oddziału oraz plakatu jubileuszowego, póki co pandemia w sposób skuteczny pokrzyżowała plany i zamiary. Forma uroczystości i jej termin został uzależniony od zakończenia pandemii Covid-19. Na początku 2020 roku przystąpiono do weryfikacji członków Oddziału Częstochowskiego SEP. W marcu 2020 roku na zebraniu Zarządu Oddziału podjęto dyskusję na temat uzyskania

osobowości prawnej przez Oddział. W wyniku podjętej uchwały Zarządu Oddziału zwołano Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Oddziału Częstochowskiego SEP w dniu 31 maja 2021 roku w formie wideokonferencji, na którym podjęto uchwałę: " §3. *NWZO upoważnia Zarząd Oddziału do wystąpienia do Zarządu Głównego SEP o uzyskanie pozytywnej opinii na uzyskanie osobowości prawnej przez Częstochowski Oddział SEP oraz do podpisania porozumienia pomiędzy Zarządem Głównym a Zarządem Oddziału, o którym mowa w §45 ust.5 Statutu SEP.*"

Rys. 9. Fotografie prezesów Oddziału Częstochowskiego SEP, od lewej do prawej od góry do dołu: Władysław Kuźnik (1907-1987) - prezes I kadencji; Franciszek Dyderski (1909-1998) - prezes II kadencji; Jerzy Dobrucki (1906-1960) - prezes III kadencji; Michał Michalski (1908-1990) - prezes IV oraz V kadencji; Jan Podwysocki (1915-2003) - prezes od VI do XVI kadencji; Zygmunt Biernacki (1934-2017) - prezes XVII kadencji; Mieczysław Woźniak (1928-2010) - prezes XVIII kadencji; Maciej Wolski - prezes XXI i XXII kadencji; Bronisław Durlak - prezes XXIII i XXIV kadencji; Zenon Panicz - prezes XXV i XXVI kadencji; Kazimierz Jagieła - prezes XIX, XX, XXVII i XXVIII kadencji

Organem uprawnionym do reprezentacji podmiotu został Zarząd Oddziału na czele z Prezesem, a organem nadzoru Komisja Rewizyjna. Po spełnieniu wszelkich procedur prawno - organizacyjnych, **postanowieniem Sądu**

Rejonowego w Częstochowie, w dniu 22 lutego 2022 roku Częstochowski Oddział Stowarzyszenia Elektryków Polskich został wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000954310. Trwająca pandemia Covid-19 spowodowała, że Zarząd Główny SEP w czerwcu 2021 roku podjął uchwałę o przedłużeniu obecnej kadencji o trzy miesiące. Skutkiem tej decyzji jest odroczenie Walnego Zgromadzenia Oddziału Częstochowskiego SEP do 6 czerwca 2022 roku.

Na przestrzeni 70 lat działalności Oddziału Częstochowskiego SEP funkcje prezesa Oddziału sprawowało 11 osób, ich zdjęcia przedstawiono na rys. 9.

3. BIBLIOGRAFIA

1. Stan Aktualny i Perspektywy Rozwoju Elektryki Częstochowskiej. Materiały Konferencji Naukowo-Technicznej z okazji Jubileuszu 35-lecia Oddziału w Częstochowie, SEP Oddział w Częstochowie, Częstochowa październik 1986 r., s. 134.
2. Gąsiorowski A.: 50-lat Oddziału Stowarzyszenia Elektryków Polskich w Częstochowie 1951-2001, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2001, s. 364.
3. Gąsiorowski A.: Oddział Częstochowski Stowarzyszenia Elektryków Polskich 2002-2006. Wydawca Poligraficzni-Wydawnicza Spółdzielnia Pracy „Jurapress”, Częstochowa 2006, s. 273.
4. Panicz Z., Kurkowski M.: Monografia Oddziału Częstochowskiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich 2006 – 2011, Częstochowskie Wydawnictwo Archidiecezjalne REGINA POLONIAE, Częstochowa 2011, s. 159.
5. Gąsiorowski A. K.: Oświetlenie miasta Częstochowy do roku 1927, Piorunochrony, Telegrafy, Telefony (Prąd stały). Monografia II Kongresu Elektryki Polskiej, Prace naukowe T. 2. Wyd. COSiW, Warszawa 2016, s. 616-648.
6. Jagieła K., Gała M., Rak J.: Use of Orthogonal Components to Determine the Active Power of AC Arc Furnace Based on Measurements of Voltages and Currents, Przegląd Elektrotechniczny, R. 92 NR 1/2016 s. 186-191.
7. Konferencja Naukowo - Techniczna „*Jakość Dostaw Energii Elektrycznej - wspólna odpowiedzialność wytwórców, dystrybutorów, konsumentów i prosumentów*”, Zeszyty Naukowe Wydziału Elektrotechniki i Automatyki Politechniki Gdańskiej, Nr 67, Gdańsk 2019.

CALENDAR OF 70TH ANNIVERSARY OF THE CZESTOCHOWA BRANCH OF THE ASSOCIATION OF POLISH ELECTRICAL ENGINEERS (1951-1921)

The work briefly presents activities aimed at establishing in the years 1919 and 1939 the Czestochowa Circle (Branch) of the Association of Polish Electrical Engineers. Successful activities aimed at establishing a branch of the organization in Czestochowa after the Second World War were also outlined. The activities undertaken by the members of the Czestochowa Branch of the Association of Polish Electrical Engineers in the years 1951 - 2021 were also shown. The most important successes of electricians associated in the branch were highlighted. The people who manage the department and those whose work has left a permanent mark on his activities were indicated. Attempts were made to show how the activities for the society of cities and the surrounding area influenced the very good image of the branch of the Association of Polish Electrical Engineers in the society of Czestochowa.

Keywords: Czestochowa Branch of the Association of Polish Electrical Engineers, 70 years of the Czestochowa Branch.